

กระทู้ถามที่ ๑๐๔๑ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๕ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง การปฏิบัติด้านการข่าวและการประเมินสภาวะการเกิดสงคราม

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ขณะนี้สภาวะการณัของโลกได้เกิดความผันผวนและเสี่ยงต่อการเกิดภาวะสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกาศาติพันธมิตรกับประเทศอิรัก เนื่องจากได้ปรากฏเป็นข่าวอย่างต่อเนื่องถึงการเคลื่อนย้ายกำลังพลและอาวุธยุทโธปกรณ์เข้าประจำการบริเวณอ่าวเปอร์เซีย จนเป็นเหตุให้ภาวะเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกาศาติเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทางเลวลง โดยพิจารณาจากดัชนัในตลาดหลักทรัพย์และราคาน้ำมัน ถึงแม้ว่าในขณะนี้ภายในประเทศไทยอาจจะยังไม่เกิดสัญญาณดังกล่าวให้ปรากฏเด่นชัด แต่การที่จะปล่อยให้สภาวะสงครามเกิดขึ้นโดยที่ขาดการตั้งรับที่ดี ย่อมจะส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศและการดำเนินชีวิตของประชาชนในชาติได้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงานใด ปฏิบัติการข่าวเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวและประเมินสถานการณ์เป็นการเฉพาะ เพื่อให้สามารถพยากรณ์การเกิดสงครามหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชาติได้รับรู้และติดตามสภาวะการเกิดสงคราม เพื่อที่จะสามารถเตรียมการหรือปฏิบัติตนในสถานการณ์เช่นนี้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดขอนแก่น

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๐๔๑ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง การปฏิบัติด้านการข่าวและการประเมินสถานะการเกิดสงคราม

ข้าพเจ้า พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี และนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง การปฏิบัติด้านการข่าวและการประเมินสถานะการเกิดสงคราม ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า รัฐบาลได้มอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบหลักเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวและประเมินสถานการณ์การเกิดสงครามอยู่ ๒ หน่วยงาน คือ คณะที่ปรึกษาการข่าวสำนักนายกรัฐมนตรี และศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ (ศปข.) ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ทั้งนี้หน่วยงานทั้งสองได้มีการประเมินสถานการณ์ ด้านการข่าวทั้งในช่วงก่อนที่จะเกิดสงคราม และในช่วงที่สงครามกำลังดำเนินอยู่ ดังนี้

๑. การติดตามข่าวสาร สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ (ศปข.) ได้รายงานความคืบหน้าทุกระยะเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายตลอดจนมาตรการทางการเมืองการทหารของสหรัฐ ฯ กับประเทศพันธมิตรในการดำเนินการต่ออิรัก ท่าทีของอิรัก และประเทศในตะวันออกกลาง บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการแก้ปัญหาดังกล่าว ตลอดจนท่าทีของประเทศอาเซียน และประเทศอื่นๆ เพื่อประเมินสถานการณ์ และแนวโน้มการเกิดสงคราม และพิจารณากำหนดนโยบายของไทยได้อย่างเหมาะสม

๒. มีการประสานงานแลกเปลี่ยนข่าวกรองกับหน่วยข่าวกรองมิตรประเทศของไทยหลายหน่วย เพื่อรวบรวมข่าวสารแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของเหตุการณ์ นอกจากนี้ยังจัดประชุมหารือกับหน่วยข่าวกรองอาเซียนบางประเทศ ซึ่งทำให้สามารถประเมินสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างใกล้ชิดที่สุด

๓. การจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจวิกฤติการณ์อิรัก โดยเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเป็นกรณีพิเศษ ในกรอบของศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ เมื่อกลางเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ปฏิบัติงานข่าวตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อติดตามสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอิรักกับสหรัฐ ฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีบูรณาการ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ข่าวได้อย่างทันการณ์ กระจายข่าวสาร และให้เกิดเอกภาพในการปฏิบัติงานการรักษาความปลอดภัย ตลอดจนติดตามการเคลื่อนไหวของกลุ่มกักตันทันสงคราม ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งได้รายงานและให้ข้อเสนอแนะผลที่อาจกระทบต่อความมั่นคงของไทย ให้กับรัฐบาลและหน่วยงานที่จำเป็นต้องใช้ข่าวอย่างต่อเนื่อง

๔. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงการต่างประเทศ สภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงพาณิชย์ และกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อปรึกษาหารือ และประเมินแนวโน้มสถานการณ์เกิดสงคราม ติดตามความคืบหน้าในการเตรียมพร้อมรับมือสถานการณ์สงคราม และการเตรียมพร้อมของหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับท่าทีของไทย พันธกรณีของไทยที่มีต่อสหรัฐ ฯ การอพยพคนไทยในตะวันออกกลาง มาตรการรองรับผลกระทบทางเศรษฐกิจ มาตรการตรึงราคาน้ำมัน การเคลื่อนไหวของกลุ่มต่อต้านสงครามในประเทศต่างๆ การป้องกันแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย และการประชาสัมพันธ์

๕. การป้องกันการก่อการร้าย ได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มความเข้มงวดในการรักษาความปลอดภัยบุคคลและสถานที่ที่เสี่ยงต่อการก่อการร้าย เช่น สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล สนามบิน คลังปิโตรเลียม รวมทั้งเพิ่มความเข้มงวดกับเป้าหมายที่เปราะบาง (soft targets) ต่างๆ เช่น โรงแรม พื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติหนาแน่น งานชุมนุมหรือเทศกาลสำคัญ เป็นต้น ซึ่งได้มีการจัดทำบัญชีผลประโยชน์ (interests) ของประเทศที่เป็นเป้าหมาย เพื่อให้การคุ้มครองได้อย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้เกิดความตื่นตระหนก การรักษาความปลอดภัยจุดที่เป็น soft targets ได้ใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจนอกเครื่องแบบเป็นหลัก เว้นแต่ที่เห็นความจำเป็นในเชิงจิตวิทยาเพื่อป้องปราม จึงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบปรากฏตัว นอกจากนี้ ในกรณีที่มีข้อมูลข่าวสารหรือผู้ต้องสงสัยที่อาจเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจสันติบาล และศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้ดำเนินการสืบสวน โดยมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดตลอดเวลาอยู่แล้ว

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า ในช่วงเกิดสงครามรัฐบาลได้เปิดแถลงข่าวอย่างเป็นทางการ เกี่ยวกับท่าทีของประเทศไทย โดยเน้นให้เห็นว่าสงครามไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องศาสนาแต่อย่างใด และชี้แจงทำความเข้าใจแก่สาธารณชนในมาตรการของรัฐบาลที่ได้เตรียมพร้อมไว้แล้วเมื่อเกิดผลกระทบด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจให้กระทรวงพาณิชย์ชี้แจง ด้านการช่วยเหลือคนไทยในตะวันออกกลางให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลักชี้แจง ด้านความปลอดภัยของประชาชนให้กระทรวงมหาดไทยและสำนักงานตำรวจแห่งชาติชี้แจง เป็นต้น ขณะเดียวกันให้ดำเนินการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและจัดกิจกรรมเพื่อแสดงความเห็นใจและให้กำลังใจแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากสงครามในประเทศ รวมทั้งทำการสำรวจประชามติและวิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน ซึ่งในการกำหนดแนวทางในการประชาสัมพันธ์ และการเสนอข่าวเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้ให้กรมประชาสัมพันธ์

เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์โดยรวม โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผน กลยุทธ์ในการเตรียมการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบตลอดจนวิเคราะห์และติดตามสถานการณ์ ของสงครามและนำเสนอข่าวต่อสาธารณชน

นอกจากนี้ กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ และกรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการ ทหารสูงสุด (รับผิดชอบคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ) ก็ได้จัดเตรียมแนวทางการประชาสัมพันธ์ ในกรณีดังกล่าวด้วย โดยเน้นให้เห็นว่ารัฐบาลได้เตรียมมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยและผลประโยชน์ ของไทยพร้อมแล้ว และร่วมมือกับสื่อมวลชนชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสาธารณชนเป็นระยะ เพื่อให้เข้าใจและ ไม่ระแหนงต่อสถานการณ์ และแนะนำให้สื่อมวลชนเสนอข่าวอย่างเป็นธรรม และมีวิจารณญาณใน การนำเสนอ เพื่อให้ประชาชนรับรู้ข้อเท็จจริง ไม่สับสนและไม่ระแหนง หรือสร้างความแตกแยกในสังคม อีกทั้งขอความร่วมมือให้ประชาชนและภาคเอกชนช่วยกันสอดส่องดูแลป้องกันเหตุก่อวินาศกรรมที่อาจ จะเกิดขึ้นร่วมกับภาครัฐ รวมทั้งให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันอาวุธชีวภาพ รวมทั้งรณรงค์ให้ ประชาชนมีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ฉกฉวยผลประโยชน์จากเหตุการณ์ ในขณะที่เดียวกัน รัฐบาลได้แสดงความห่วงใยและเห็นใจแก่ผู้ประสบภัยจากสงคราม และพร้อมจะช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ทั้งนี้ สื่อมวลชนควรหลีกเลี่ยงการแสดงทัศนคติและพฤติกรรมที่ไม่ดีต่อชาวมุสลิมและถ้อยคำที่ก่อให้เกิด ความแตกแยกภายในชาติ รวมทั้งการกระตุ้นความรักชาติอย่างรุนแรง